

Mjuterina om den

vanvetliga kärleken

DET VAR i slutet av sommaren - 68. En kort tid efter majs barrikader. Mitt i ultravänsterns epok. Vid den tid då det, i de kretsar jag förde mig, enbart handlade om marxism, strukturalism och psykoanalys - och då litteraturen, där den överlevt, inte längre var något annat än vetenskapliga, obestämt skildryllade och under kontroll av skolluxar och lingvister.

Detta sagt för att visa i hur hög grad Belle du Seigneur, med sin glansfullhet, sin bravur, med sina berättelser om kärlek, prakt och yppighet, kunde verka otidsenlig. Liksom hur lätt jag kunde fås av denna i grunden klassiska roman, så full av handlingar och personer; en roman som enkelt, utan omvägar eller förbehåll, med en tvärsäkerhet som just då kunde uppfattas som omedvetenhet, berättade den gripande legenden om Ariane och Solal.

Men den fåsade mig. Och vad mera var: den härtörde mig. Och där ligger förmodligen den oemotsärliga kraften i den romanik jag minns från läsningsdenna sommar: en av min ungdoms mest omskakande litterära kansloupplevelser.

Senare fick jag träffa Albert Cohen som hällert till honom i Genève, i den lilla lägenheten på avenue Krieg, varifrån han väl knappast längre gick ut. Vi tillbringade långa eftermiddagar tillsammans med att tala till honom om äro- och kvinnorna och de andra stängningar jag gjorde för att få filma Belle du Seigneur - han med att visa mig gamla papper, beundrabrev han fått, budskap från denna världens stora vilka föreslog honom för Nobelpriset; eller med att läsa högt för mig, i ett tillstånd av yttersta upphetsning, de stycken i sin bok som han uppskattade mest. Jag minns hur han spelade upp Ariane i badet; hur han imiterade Solal på Ritz i den berömda förelösescenen. Jag minns honom där han lät skälvanande upp svartfjuksscenerna i slutet. Löjvåkande? Ja, utan tvivel en smula löjvåkande.

Men i detta löjvåkande, i den passiva mänskliga - nästan helt utan figurer, låg något förtämligen sublimt, Cohen - en stor författare. Det märkligaste var väl hans tillbakadragandet. Hans ensamhet. Det avståndstagande från världen, från andra och sig själv, som han tycktes ha vikt sig åt. Ja, det märkligaste var att alla dessa berättelser, hela detta överflöd av liv, ord, besmygande situationer och intriger sprang fram ur huvudet på en skapande människa, som sedan tio tjugo år nästan aldrig lämnat sitt rum. Som en bild av sitt rum med korvkäggat madrasserat soffa, förvisso. Som en bild av Proust, i äldre lämnat sitt rum. Som en bild av alla de "eviga femininum" som elegikerstralande och löftesrika kärleken än må påstå sig vara, leder den aldrig till annat än olycka, plåga och förtvining i själ och sinna. Jag tycker mig aldrig ha sett dess fallgröpar och trolldom så väl beskrivna, dess inslag av fars, lögn och aldrig så långt gånge avnystfitering (överhuvudtaget i litteraturhistorien, enbart i den realistiska princip som den bemäktigar sig.

Pa den tiden visste vi inget om Cohen. Vi visste inget om hans liv. Vi kände inte ens till den gätfulla orsaken till att han vakter dag isolerade sig på detta sätt. På den tiden visste vi inget om Cohen. Vi visste inget om hans liv. Vi kände inte ens till den gätfulla orsaken till att han vakter dag isolerade sig på detta sätt. På den tiden visste vi inget om Cohen. Vi visste inget om hans liv. Vi kände inte ens till den gätfulla orsaken till att han vakter dag isolerade sig på detta sätt.

Pa den tiden visste vi inget om Cohen. Vi visste inget om hans liv. Vi kände inte ens till den gätfulla orsaken till att han vakter dag isolerade sig på detta sätt. På den tiden visste vi inget om Cohen. Vi visste inget om hans liv. Vi kände inte ens till den gätfulla orsaken till att han vakter dag isolerade sig på detta sätt.

Pa den tiden visste vi inget om Cohen. Vi visste inget om hans liv. Vi kände inte ens till den gätfulla orsaken till att han vakter dag isolerade sig på detta sätt. På den tiden visste vi inget om Cohen. Vi visste inget om hans liv. Vi kände inte ens till den gätfulla orsaken till att han vakter dag isolerade sig på detta sätt.

• Albert Cohen hemma i Genève. "Belle du Seigneur", hans 800-sidiga kärleksroman som Bernard-Henri Lévy har skrivit om häller för närvarande på att översättas till svenska och berömnas utkomma våren 1989 på förlaget Interculture.

Och så denna fruktansvärda tanke, som kedjar de bägge älskande vid varandra. En stackars sammansättning mellan benägenhet utkastade mot varandra, vigda åt död och stoft. Och så denna fruktansvärda tanke, som kedjar de bägge älskande vid varandra. En stackars sammansättning mellan benägenhet utkastade mot varandra, vigda åt död och stoft. Och så denna fruktansvärda tanke, som kedjar de bägge älskande vid varandra. En stackars sammansättning mellan benägenhet utkastade mot varandra, vigda åt död och stoft.

Och så denna fruktansvärda tanke, som kedjar de bägge älskande vid varandra. En stackars sammansättning mellan benägenhet utkastade mot varandra, vigda åt död och stoft. Och så denna fruktansvärda tanke, som kedjar de bägge älskande vid varandra. En stackars sammansättning mellan benägenhet utkastade mot varandra, vigda åt död och stoft.

skilt den där lördagen, då jag kom med ett helt batteri frågor: kring livet, döden, lagen, det heliga - och då han plöjtligt verkade så trumpen och knarrig, då han skyllde på något obestämt illamående eller yrselanfall för att tvinga mig tåga och ge mig liväg.

Men det är metafysik det gäller, ända ut i fördomandet av myten om den vanvetliga kärleken. Och jag kan inte finna något annat ord för att benämna hans oupphörliga förkastelsesdomar mot "naturen", eller omvänt: hans förhållande av det som han kallade "antnaturen". Cohen fick i dessa stunder något av blisk profet över sig. Han återuppväckte tonfallet hos Jesaja, som utgjuter sin galla över de "heliga lundarna" eller "trädgårdarna där uslingarna slår rot". Och han tar med detta plats i den stora antinatur-tradition som enligt min mening hedrar vårt filosofiska tänkande: den tradition som föredrar den stränga disciplinen i det konstfulla och i lagen framför tjuskräften i jorden, i livet, i det konkreta, ja i själva tingens och i skogs-

Behöver jag precisera hur mycket jag är skyldig honom i detta avseende? Lat oss säga att jag inte vore den fillosot som jag är, utan det jag lärt mig av de romanförfattare. Nu är det sagt. När jag läser upptäckte Solal blev han mycket mer för mig än "enbart en enkel romanfigur". Genast att för mig framstå som ett slags förebild eller inbjudan att acceptera sitt öde - i likhet med de verkliga figurer som inte nöjer sig med att charmera eller förströ oss, utan förändrar oss, ar- betar med oss, griper oss i djupet av vår varelse och tvingar oss att lösa. "Solal, käre Solal", brukade Albert Cohen säga till mig, när han tog emot mig eller skrev till mig.

Och detta tilltal, hur färdigt smickrande det än kan låta, kom att utöva inflytande över några av de val jag då i hemlighet övervägde. Nämligen litteraturen, den som i enlighet med sin uppgift bygger på den realitetsprincip som den formar, och på de existenser som den bemäktigar sig.

Och detta tilltal, hur färdigt smickrande det än kan låta, kom att utöva inflytande över några av de val jag då i hemlighet övervägde. Nämligen litteraturen, den som i enlighet med sin uppgift bygger på den realitetsprincip som den formar, och på de existenser som den bemäktigar sig.

Och detta tilltal, hur färdigt smickrande det än kan låta, kom att utöva inflytande över några av de val jag då i hemlighet övervägde. Nämligen litteraturen, den som i enlighet med sin uppgift bygger på den realitetsprincip som den formar, och på de existenser som den bemäktigar sig.

Och detta tilltal, hur färdigt smickrande det än kan låta, kom att utöva inflytande över några av de val jag då i hemlighet övervägde. Nämligen litteraturen, den som i enlighet med sin uppgift bygger på den realitetsprincip som den formar, och på de existenser som den bemäktigar sig.

BERNARD-HENRI LEVY

(Översättning: Leif Janzon)